

به ویژه باید نسبت به قرآن شناخت زیادی داشته باشد و محتوای روایات را با قرآن بسنجد زیرا روایتی که با قرآن مخالف باشد، به یقین جعلی است.

امام صادق علیه السلام فرمود: «هر موضوعی باید به قرآن و سنت ارجاع شود و هر حدیثی که موافق قرآن نباشد دروغی است خوش نما»^(۱).

پس همان گونه که برای کارهای مختلف روزمره به کارشناس آن مراجعه می‌نماییم باید برای دین هم به کارشناس مراجعه کنیم.

بر اساس آنچه که از آیات و احادیث معتبر و متواتر به ما رسیده است، ما موظفیم در موضوع علوم دینی به عالمان وارسته مراجعه نماییم و آنچه آنان به عنوان دستور خداوند یافتند و به ما اعلام نمودند قابل اجرا بوده و در قیامت مأجور و معذور خواهیم بود.

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

«و چون به آنان خبری از امن یا ناامنی برسد آنرا پخش می‌کنند، و حال آن که اگر آن را به پیامبر و اولیای امر خود ارجاع می‌دادند قطعاً کسانی از آنان که می‌توانند آنرا استنباط کنند [صدق و کذب] آنرا می‌فهمیدند، و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود مسلماً جز شمار اندکی، همه از شیطان پیروی می‌کردید» (نساء/۸۳)

حضرت ولی عصر ترواحنا فداه در پاسخ به پرسش‌های اسحاق بن یعقوب به خط مبارکشان نوشتند:

«در رویدادهایی که اتفاق می‌افتد به راویان حدیث ما مراجعه کنید زیرا آنها حجت من بر شما و من حجت خدا بر آنان هستم»^(۲).

در نتیجه: «درست است که دست جاعلان به سوی احادیث اسلامی دراز شده و با انگیزه‌های مختلفی به آشفته ساختن احادیث پرداختند، ولی چنان نیست که احادیث صحیح و مجعول و مشکوک ضوابطی نداشته باشد، و نتوان آنها را از هم جدا ساخت؛ بلکه با توجه به علم رجال و علم حدیث و... این کار کاملاً ممکن است».

پی‌نوشت:

۱- الکافی (ط - الإسلامیة) ج ۱ ص ۶۹

۲- الاحتجاج، ج ۲ ص ۴۶۹

در شماره بعد به این مطلب خواهیم پرداخت که برداشت از آیات و روایات بدون تخصص باعث گمراهی خواهد بود.

یقین به دستور خدا

قسمت دوم

اثبات شد که برای عمل به دستور خدا نیازی به دلیل نیست و فقط قرآن برای دریافت دستور خداوند کافی نیست و به احادیث نیز نیازمندیم. اما با توجه به جعل حدیث در طول تاریخ اسلام، چگونه می‌توان حدیث صحیح را شناخت.

لزم مراجعه به کارشناس

ما در تمام اموری که در زندگی روزمره به وجود می‌آید به کارشناس مربوطه مراجعه می‌نماییم. برای مثال هیچ‌گاه برای تعمیر لوازم برقی به خیاطی نمی‌رویم.

این تخصصی بودن تا حدی مهم است که اگر کسی در رشته‌ای بهترین عالم هم باشد اظهار نظر وی در رشته دیگر، علمی نخواهد بود. به عنوان مثال اگر بزرگ‌ترین فیزیک‌دان جهان در خصوص شیمی نظریه بدهد همگان کارش را تقبیح خواهند کرد. مگر آن که وی به همان اندازه که در فیزیک مهارت دارد در شیمی هم مهارت داشته باشد.

اما متأسفانه وقتی به حوزه دین می‌رسیم که مهم‌ترین بحث علمی است و با آخرت ما در ارتباط است، اصل مراجعه به کارشناس فراموش شده و همگان خود را کارشناس دانسته و به اظهار نظر می‌پردازند. در حالی که یک عالم دینی که می‌خواهد حکمی را بیان کند باید در چند رشته از علوم متبحر باشد و این تبحر نیاز به سالیان دراز تحقیق و تفحص و مطالعه و کار علمی در حوزه علوم دینی دارد.